

גליון 710
שנה י"ד תשפ"ו

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

פעם הלכו רבי אליעזר בן הורקנוס ורבי יהושע בן חנניה לרומי. באו למקום אחד אצל יהודי אחד, מכל מאכל שהביא לפנייהם, הלך תחילה לחדר אחד ואחר כך הביא לפנייהם המאכל. וחשדו שמביא את המאכל לפני ע"ז, והם אוכלים זבחי מתים. שאלו אותו למה הוא עושה כן? השיב להם, שיש לו אב זקן והוא נדר נדר שלא יצא מן החדר עד שיראה חכמי ישראל. אמרו לו שיאמרו לאביו שיבוא לפנייהם. כשבא שאלו אותו למה נדרת הנדר? אמר להם אבקשכם שתתפללו על בני שאין לו בנים שיוליד. אמר רבי אליעזר לרבי יהושע שהיה בקי בכישוף, ראה מה תעשה להסיר הכישוף, כי חשד שכישפו את היהודי. אמר רבי יהושע שיביאו לו זרע פשתן, הביאו לו, הוא זרע את הזרעים על גבי לוח, וצמח מיד פשתן, התחיל לתלוש הפשתן עד שהוציא מכשפה אחת בשערה. אמר לה שתתיר כישוף שעשתה, אמרה שאיננה רוצה להתיר, אמר לה שאם לא תתיר אז ימסור אותה למלכות, אמרה שאינה יכולה להתיר, לפי שזרקה את הכישוף לים. גזר רבי יהושע על שר הים ופלטו ליבשה. התפללו עליו שיוליד בן, נולד רבי יהודה בן בתירה. הם אמרו אילו לא עלינו אלא להעמיד הצדיק הזה דיינו. (ירושלמי סנהדרין ז, יג)

פרשת השבוע

ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדל
החמודות ותלבש את יעקב
(כ"ז – ט"ו)

שאלו את הרה"ק רבי שלום מבעלזא זיע"א, מדוע אלה הלובושים לבוש קצר הנקראים "דייטשליך", הם מצליחים בעסקיהם, יותר מאלה הלובושים ארוכים ומגדלים זקן ופאות, אשר מהם רובם עניים. ענה הצדיק בחכמתו, כי בשעה שיעקב אבינו הלך לקבל את הברכות מאביו יצחק, היה לבוש במלבושי עשו הקצרים, ומדוע באמת היה צריך ללבוש מלבושי עשו לקחת את הברכות בערמה, האם לו היה בא יעקב אל אביו ומבקש ברכה, היה יצחק אבינו מסרב? ענה הצדיק שוב בבדיחות, אם היה יעקב בא אל אביו לבקש ברכה, היה יצחק בוודאי מברכו שיצליח בלימודיו, שיהיה ירא שמים וכו', אבל כשבא עשו ומבקש ברכה מה אומר לו, "ויתן לך האלקים מטל השמים וכו'". כן מוצאים אנו, כשאך יצא יעקב מאת פני אביו ושק הברכות על

שכמו, מיד ניגש אליו המדרש ואמר לו, "ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ". רבי יעקב הסתכל נא מה נמצא באמתחתך מכל הברשת הללו, "מטל השמים" – זה גמרא, "משמני הארץ" – זה משנה וכו'.

וישטם עשו את יעקב על הברכה
אשר ברכו אביו (כ"ז – מ"א)

שאלו את הרה"ק רבי יהונתן אייבשיץ זיע"א, מדוע כאשר יש ליהודי שאלה בעניני טריפה, הוא רץ לשאול את הרב ומקבל את פסק דינו בהכנעה, גם אם הדבר כרוך בהפסד ממון. ואילו כשיש לו דין תורה עם חברו בעניני ממונות, מנהגו של עולם שפסקו של הרב מתקבל על ידי החייב בתרעומת אמר להם רבי יהונתן: בדיני ממונות כשאדם אחד מפסיד, בעל דינו מרוויח, ואת זה קשה למפסיד לסבול, זה שכתוב בתורה "וישטם עשו את יעקב" לא על זה שהוא לא קיבל את הברכות, אלא "אשר ברכו אביו" שיעקב כן קיבלם.

זמני השבת

פרשת תולדות

זמני כניסת השבת

ירושלים: 4:01 ת"א: 4:15

זמני יציאת השבת

ירושלים: 5:16 ת"א: 5:17 ר"ת: 5:50

סיפור נורא מהמהרש"א הקדוש זיע"א

(יומא דהילולא ה' כסלו)

את הסיפור הזה פירסם הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א, לאחר שקרא אותו בפנקס ה'חברא קדישא' של העיר אוסטרו שבה ביקר באחד מנסיעותיו.

היה זה כאשר חלתה הצדקת שרה ע"ה בתו של רבי נחמן. הוא בא לבקרה, ולנוכח מצבה החמור התעצב מאוד. בעודו שוהה בבית בתו, נפלה עליו תרדמה – והנה זקנו הקדוש, הבעל שם טוב זיע"א, מופיע בחלומו ושואל אותו: "על מה אתה מיצר?"

"על בתי החולה", השיב רבי נחמן. נענה הבעש"ט: "הלא נאמר בתהלים: 'מגדיל ישועות מלכו' – ה' מגדיל ישועותיו לצדיקיו המכונים מלכים, 'ועושה חסד' למשיחים בסיפורי הצדיקים – 'לדוד ולזרעו' – לצאצאי דוד המלך" (שרבינו נמנה עמם).

רבי נחמן התעורר מחלומו, וסיפר לבתו את הסיפור הזה על המהרש"א – ואכן הבריאה. לימים נהגה אף היא לספר את הסיפור לחולים, כסגולה לרפואה. וזה תוכן הסיפור:

קהל המלווים התהלך שפוף אחר מיטתו של ר' זרח, מנכבדי הקהל בעיר אוסטרו שבגליציה.

אהוב על המקום ונוח לבריות היה ר' זרח, כפו פרש לעני וידו שילח לאביו, כל נצרך ודל מצא אצלו אוזן קשבת ויד מושטת לעזרה.

חבורת המלווים התקרבה אל שערי בית העלמין היהודי, שם כבר נכרה קברו של ר' זרח, סמוך לזקני וחשובי הקהילה לדורותיה.

בעודם צועדים, חלפו על פני הכנסייה המקומית ששתי וערב ענק התנוסס מעליה בתיעוב, תוך שהם ממלמלים: "שקץ תשקצנו ותעב תתעבנו כי חרם הוא".

אולם אז אירע לפתע מאורע משונה ביותר: פעמוני הכנסייה החלו לצלצל בעוז, ומין רוח של טומאה חדרה בעקבותיה ללבבות, כמה מן המלווים פרשו מן הלוויה ונכנסו היישר אל פתח הכנסייה.

שם פגשו באנשי הכמורה ולמרבה התדהמה ניגשו אליהם בבקשה להמיר את דתם!

מאז חזר המאורע על עצמו שוב ושוב. הדרך היחידה לבית העלמין עברה סמוך לבית טומאה זה, ולא היתה ליהודי העיר ברירה אלא לחלוף לידו. בכל לוויה היו פעמוני הכנסייה מתחילים להרעיש בקולי קולות ולגרום בכוח טומאתם ליהודים תמימים להיכנס פנימה – ולהשתמד.

בעת ההיא כיהן כרב העיר הגאון הקדוש רבי שמואל אליעזר איידלס זיע"א, שנודע בחיבורו הגדול על הש"ס "חידושי הלכות ואגדות – מהרש"א". לבו התמלא צער רב על התופעה המחרידה, והוא לחם בכל כוחו כדי להכניע את הטומאה הזו.

יום אחד נחרדה אוסטרו היהודית למשמע הבשורה הקשה כי נשבה ארון האלוקים; המהרש"א הקדוש שהיה נערץ על כל בני עירו היראים והשלמים – הסתלק לבית עולמו!

המהרש"א ביקש לפני עלייתו לגנוי מרומים, כי יניחו על מיטתו בעת הלוויתו את חיבורו הגדול על הש"ס (שבאותם ימים טרם סופח אל כרכי הגמרא).

באותו יום לבשה אוסטרו אבל, כל החנויות נסגרו והיתמות הורגשה על פני הכל. המונים נהרו אל בית מדרשו של רבי שמואל אליעזר, שבו נהג להשקות מתורתו לתלמידיו, משם החל מסע ההלוויה. כפי שביקש המהרש"א, הניחו על מיטתו את ספרו, והעיר כולה ליוותה את גדול הדור אל מקום מנוחתו.

מתיחות גדולה הורגשה על פני המלווים, שעה שחלפו עם מיטתו של הצדיק, סמוך לכניסה המפורסמת אשר כל באיה לא ישובון, ואשר הפילה את חיתתה על יהודי העיר: מה יקרה עכשיו?...

וראה זה פלא: ברגע שבו עברה המיטה ועליה גופו הטהור של המהרש"א ליד מקום טומאתם של הנוצרים, התיישב הצדיק על מיטתו, נטל את ספרו והחל מדפדף בו – –

חרדת אלוקים נפלה על כל הקהל, ובעודם משתוממים למראה עיניהם, החלו שומעים זעקות שבר נוראות בוקעות מתוך בית התיפלה. לתדהמתם, החל הבניין הענק שוקע אט אט באדמה על יושביו.

כעבור שעה קלה, לא נותר מבית התיפלה האימתני זכר, מלבד בור ענק שנותר במקום בו היתה פעם הכנסייה – עדות לנס הגדול שחולל המהרש"א לאחר הסתלקותו.

משל ונמשל

דרכו של היצר

משל לאדם שדר בעיר הסמוכה לגבול, והיה עובר בכל יום כשהוא רכוב על אופניו אל המדינה השכנה לצורך פרנסתו. יום אחד הבחינו שומרי הגבול שבחזרתו לפנות ערב, הוא נושא עמו על האופניים דלי מלא חול, כאשר שאלוהו לפשר הדבר, אמר להם שהוא מתכוון לבנות בית. הואיל ומחיר החול במדינה הסמוכה הינו זול ביותר, הוא מתכוון להעביר מדי יום כמות שיוכל לשאת עמו. סיפורו לא שכנע את אנשי המכס אשר חשדו שתוך החול הוא מטמין חפצי ערך מוברחים, אי-לכך שפכו את החול לתוך מסננת כדי לבדוק את הענין. אחרי שהוברר להם שהחול "נקי", הורשה האיש להמשיך בדרכו עם מטענו. כך נמשך הענין ימים רבים. בבוקר היה חוצה את הגבול כאשר על אופניו תלוי דלי ריק, ובערב היה שב ועמו דלי מלא חול. במשך תקופה ארוכה היו אנשי המכס מסננים את החול, אך כיון שבכל פעם יצאה צדקתו של האיש לאור, חדלו מלבדוק אותו, והסתפקו בבדיקות פתע מפעם לפעם. יום אחד הודיע האיש לשומרים: "היום הוא היום האחרון להובלת החול, מלאכת הבניה נסתיימה, ושוב אינני זקוק לחול". ליתר בטחון נגשו השומרים לסנן את החול, אך גם הפעם לא מצאו בו מאומה, לפני שהמשיך האיש בדרכו, ניגש אליו אחד השומרים ולחש אל אוזנו: "הבה נדבר גלויות. הסיפור שלך לא נראה לי אמיתי. אני מבין שהשכלת להערים עלינו. אנא ספק את סקרנותי וגלה לי את האמת, ואני מבטיחך שלא יאונה לך כל רע, ולא תיענש על מעשיך". האיש חיך ואמר לשומר: "אכן צדקת, וכיון שהבטחת לי שלא יטילו עלי עונש או קנס אגלה לך את האמת. דליי החול שהייתי מעביר לא היו נחוצים לי כלל, הם נועדו אך ורק להטעות אתכם ולהסיח את דעתכם מלהבחין בסחורה היקרה שהייתי מבריח".

"אילו הייתם מתבוננים היטב, הייתם רואים שבבוקר הייתי רוכב על אופניים ישנים ובערב הייתי שב רכוב על אופניים חדשים. במדינה השכנה, מחירם של אופניים הינו זול במיוחד. אי-לכך הייתי יוצא לדרך רכוב על אופניים ישנים, ומחליף אותם מעבר לגבול באופניים חדשים. את החדשים הייתי קונה שם במחיר מוזל, ומוכרם במדינתנו ביוקר רב. אתם נתתם לבכם לחול, לפיכך יכולתי להעביר באין מפריע את האופניים ולהתעשר מהברחתם".

והנמשל: זה דרכו של היצר. הוא מסיח את דעתנו מחובותינו ומתפקידנו האמיתיים, על ידי פיתוי לעשות דברים שלעתים הם טובים לכשעצמם, אך אינם צריכים לעמוד בראש סולם העדיפויות.

כוחם של הצדיקים בעולם העליון

הרה"ק רבי אלעזר מקונין זיע"א נסע פעם בדרכו ולא עלה בידו להגיע למחוזו חפצו עד שבת קודש, והיה מוכרח לשבות באיזה עיירה, והחסידים ששמעו מזאת מיהרו והביאו אליו את כל צרכי שבת ובגדי שבת בהרחבה. רבי אלעזר נהנה מכך מאוד ונגרם לו הרחבת הדעת, אמר להם שיספר להם מעשה, וכה סיפר: להרה"ק ה"חווה" מלובלין זיע"א היה קאפטין מיוחד שהיה לובש רק ביום שנערך ברית במעון קדשו. באחד הימים הבחינו תלמידיו שרבים הולך עם אותו קאפטין. והיה זה לפלא בעיניהם. שכן באותו היום לא היה ברית, אך כמובן שלא העזו לשאול את רבם על כך. ורק בהגיע מוצאי יום הכיפורים כשהיה בדיחא דעתיה שאלו אותו על כך, אמר להם ה"חווה" שיספר להם מעשה וכה סיפר:

מעשה בעשיר אחד שהתגורר באחד העיירות בסביבות לובלין והיה מגיע כל שבוע ביום שישי ליריד שהתקיים בלובלין, ולקראת שבת היה שב לביתו. באחד השבועות נתאחרה השעה ולא היה סיפק בידו לשוב לביתו, והיה צר לו שיצטרך לשהות בשבת בבית מלון ולשלם עבור כך ששה רייניש, והחליט שהרי בלובלין מתגורר איזה רבי גדול ומגיעים לשם הרבה חסידים, ונותנים שם אכילה ושתייה ושינה בחינם, ואפילו אם יצטרך להיכנס לרבי עם קוויטעל וליתן פדיון של שני רייניש הרי עדיין ירוויח ארבעה רייניש. הוא לא חשב הרבה והגיע לבית מדרשי וקיבל אש"ל, בחינם, ובמוצאי שבת קודש נכנס אלי ונתן קוויטעל עם שני רייניש, ואח"כ נסע לביתו. לאחר כמה שנים נסתלק אותו יהודי לבית עולמו, וכשעמד לפני בית דין של מעלה לא היו טענות מיוחדות עליו, כי היה סוחר ישר ונשא ונתן באמונה, ועל כן פסקו לו גן עדן. ברם בהגיעו לגן עדן לא נתנו לו להיכנס בטענה שהוא אינו מהול כהוגן, והוא החל לצעוק ולטעון שהוא אינו אשם בכך, אך לא הועיל מאומה, משראה שאין מתייחסים לטענותיו צעק דהרי הוא היה פעם אחת בחייו אצל הרבי מלובלין, ואף נתן לו קוויטעל והוא נקרא "חווה" כי הוא רואה מסוף העולם ועד סופו, ואם כן יש לו טענה ותביעה כנגדי על שלא גיליתי לו שהוא אינו מהול כהלכה, ואכן פסקו בבית דין של מעלה שהנני צריך לתקן את אותו יהודי, ובאותו היום שהלכתי עם הקאפטין תקנתי את אותו יהודי סיים הרה"ק החווה מלובלין.

וסיים הרה"ק רבי אלעזר מקונין, דאם יהודי זה שהלך אל הרה"ק מלובלין רק בכדי להרוויח ארבעה רייניש זכה שהרה"ק מלובלין יעשה לו טובה בעולם העליון, אם כן אתם שעשיתם לי טובה גדולה כל כך, שהבאתם לי את הדברים הנחוצים, כל שכן שזה יהיה לטובה עבורכם.

צ"ן אדם לחברו

הציל את החתן מבושה

בחור כפרי נכנס פעם אל הרה"ק רבי יחזקאל משינאווא זיע"א בשאלת יעוץ, היות ועומד להתחתן ובשבת שלפני כן כנהוג יקראוהו לעלות למפטיר, ולבו יודע מרת נפשו שאינו יודע לקרוא, על כן חושש מאד ששמחתו תהפך לאבל. הרגיעו הרבי שהכל בע"ה יעבור בשלום. לשבת העליה לתורה נסע רבינו לשם, במשך קריאת התורה השמיע רבינו את קולו מדי פעם כאילו על חוסר השקט, המתפללים לא ירדו לסוף דעתו. כאשר עלה החתן למפטיר, נשמעו לפתע מהלומות עזות על הבימה, כשהרבי מכריז שיהיה שקט, וכל עוד שהחתן קרא הברכות וההפטרה עמד הרבי וגער כאילו על זלזול בקדושת בית הכנסת וכבוד הציבור. קול גערתו עלה על קול קריאת החתן וכך הציל את החתן מבושה וכלימה ביום שמחתו.

אהבת ישראל מביא

לאהבת השי"ת

מסופר על הרה"ק רבי אברהם מסערעטין זיע"א שאלפים השכימו לפתחו ופעל ישועות בכח סגולות. אחד מבני העליה ביקש ממנו פעם סגולה ליראת שמים, השיב הרבי: ליראת שמים אין לי סגולה, אבל יש לי כן סגולה לאהבת ה'. חזר הלה ואמר,

אדרבה, אהבת ה' מדרגה גדולה היא מיראת ה', יתן נא לי סגולה לכך. השיבו הרבי סגולה לאהבת ה' הוא אהבת ישראל, על ידי אהבת ישראל באים בקלות לאהבת ה'.

ואהבת לרעך כמוך ממש

מסור על הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א שהיה אומר: "ואהבת לרעך כמוך", בדוק את עצמך טוב ובוודאי תמצא שיש כן מומים ופגמים לרוב, ואף על פי כן למרות כל זאת אתה אוהב את עצמך ללא סייג, כך יש לאהוב גם את רעך, על אף כל המומים והפגמים שאתה מוצא בו, אוהב אותו אוהב בלתי מוגבלת.

ברוך השם שנתן ליהודי

פרנסה ברווח

מסופר על הרה"ק רבי משה מקוברין זיע"א, שיהודי חנווני אחד בא לפניו והתאונן על מיעוט פרנסתו, בעוד שלשכנו החנווני המוכר אותה סחורה, יש פרנסה בשפע אמר לו הרב, תהיה לך פרנסה ברווח רק כשתודה להשם יתברך על הפדיון הרב של שכנך, ותאמר ברוך השם שנתן ליהודי פרנסה ברווח. אמנם בתחילה יהיה קשה לך זאת, אך כשתרגיל עצמך לכך, כבר תאמר בשמחה ובלב שלם, כמו שנאמר 'בפיך ובלבבך לעשותו', קודם בפיך ואחר כך בלבבך.

תלולא דצדקיא

שבת קודש ב' כסלו

הרה"ק רבי שמעריל מווערשובקה (תלמיד הבעש"ט (תקל"ז)
הרה"ק רבי משולם פייביש מזאבריו' ב"ר אהרן משה (תקנ"ה)
הרה"ק רבי משולם פייביש הלוי (יושר דברי אמת) ב"ר אהרן משה
הרה"ק רבי ישראל יצחק מראדושיץ ב"ר דוב בער (תרי"ח)
הרה"ק רבי עקיבא סופר (דעת סופר) ב"ר שמחה בונים (תש"ך)
יום ראשון ג' כסלו
רבי מאיר ב"ר משה כ"ץ אביו של הש"ך (ת"ג)
יום שני ד' כסלו
הרה"ק יעקב דוב מאמשינוב ב"ר ישראל יצחק מווארקי (תרל"ז)
יום שלישי ה' כסלו
רבי שמואל אליעזר ב"ר יהודה הלוי (המהרש"א - שצ"ב)
הרה"ק רבי אשר אנשיל הלוי אב"ד טשענגער (מנחת אשר) ב"ר שמואל (תרל"ד)
הרה"ק רבי ברוך בער ליבוביץ ב"ר שמואל דוד (ת"ש)
יום רביעי ו' כסלו
הרה"ק רבי יחזקאל שרגא מסטראפקוב ב"ר ישכר דוב - תשנ"ה)
יום חמישי ז' כסלו
הרה"ק רבי אהרן מקראקא ב"ר קלונימוס קלמן (בעל מאור ושמש) תרמ"ב
יום שישי ח' כסלו
רבי משה ב"ר יצחק (חידושי מהרש"א מהדו"ב - תכ"ט)
הרה"ק רבי אהרן מטשערנאבל ב"ר מרדכי (תרל"ב)
הרה"ק רבי דוד מסוכטשוב ב"ר שמואל

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילאל הכהן רביטבין שליט"א
מחבר: "בם אני אוהב" רפרסד יוסף הירש"ל על המצוות.

המתנת שש שעות בין בשר לחלב (א)

א) שכח ובירך על מאכל חלבי, והוא באמצע השש שעות, ועבר לפחות שעה מאכילת הבשר, ובירך ברכה אחרונה על הבשר, מותר לטעום קצת שלא יהיה ברכה לבטלה. (מעדני השלחן יור"ד סימן פ"ט במטעמי השלחן שם ס"ק ו')
ב) אם יש לו ספק אם כבר עבר שש שעות, לכתחילה נכון להמתין עד שידע בבירור שעבר השש שעות, ולעת הצורך, יש להקל בזה. (מעדני השלחן שם ס"ק ג')
ג) אם שכח והתחיל לאכול גבינה בתוך השש שעות, לכתחילה אין להקל לגמור אכילת הגבינה, אלא אם כן יש ספק אצלו אם עבר כבר השש שעות, שאז מותר לו להמשיך באכילת הגבינה. (מעדני השלחן שם ס"ק ג')

קרית קרעטשניף רחובות

טל: 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחטות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

לע"נ הרה"ק

רבי יחזקאל שרגא מסטראפקוב

ב"ר ישכר דוב זיע"א

נלב"ע ו' כסלו תנצב"ה